

Riktlinjer för bedömning av insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen (SoL)

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Vård- och omsorgsnämnden	Beslutsdatum 2025-12-16	Reviderat
Dokumentansvarig Enhetschef myndighet		Förvaring	Dnr VON.2025.89
Dokumentinformation Ersätter tidigare riktlinje antagen 2016-04-27 och reviderad 2016-11-22, 2022-12-14 samt 24-09-25; Dnr VON.2023.54			

Innehållsförteckning

Inledning	6
Syfte 6	
Konsekvenser.....	6
Nationell värdegrund inom äldreomsorgen	7
Värdegrund för personer med funktionsnedsättning.....	7
Generellt om handläggning.....	7
Företrädare för enskild i vissa fall	8
God man/förvaltare.....	8
Framtidsfullmakt	8
Anhörigbehörighet.....	8
Insatser enligt Socialtjänstlagen (2025:400)	9
Skäliga levnadsförhållanden	9
Allmänna principer vid bedömning	9
Samverkan och samordning.....	10
Utredning och dokumentation	10
Beslut 10	
Uppföljning.....	12
Övrigt 12	
Barnperspektiv	12
Anmälan om missförhållanden som rör barn.....	12
Sekretessbrytande bestämmelser när djur far illa (lex Maja).....	12
Tolk, språkstöd och minoritetsspråk	13
Information till den enskilde	13
Förebyggande perspektiv	13
Våld i nära relation.....	13
Val av utförare	14
Information om valbara utförare	14
Ickevalsalternativ	14
Beställning av insats	14
Välfärdsteknik.....	14
Verkställighet och genomförandeplan	15
Rapporteringskyldighet	15
Ansvarsfördelning mellan kommuner enligt SoL.....	16
Tillfällig vistelse i annan kommun	16
Migrationsverket.....	16
Insatsbeskrivning	17
Trygghetslarm.....	17
Syfte 17	
Beskrivning	17
Bedömning.....	17
Omfattning.....	17
Avgift 17	
Hemtjänst - hjälp i hemmet.....	18
Syfte 18	

Beskrivning.....	18
Bedömning.....	18
Omfattning.....	19
Hjälp i hemmet.....	19
Serviceinsatser	19
Avgift 21	
Egenvård.....	22
Syfte 22	
Beskrivning.....	22
Bedömning.....	22
Omfattning.....	22
Avgift 22	
Matdistribution	23
Syfte 23	
Beskrivning.....	23
Bedömning.....	23
Omfattning.....	23
Avgift 23	
Ledsagning.....	24
Syfte 24	
Beskrivning.....	24
Bedömning.....	24
Omfattning.....	24
Avgift 24	
Promenad/ Social samvaro	25
Syfte 25	
Beskrivning.....	25
Bedömning.....	25
Omfattning.....	25
Avgift 26	
Avlösning i hemmet.....	27
Syfte 27	
Beskrivning.....	27
Bedömning.....	27
Omfattning.....	28
Avgift 28	
Dagverksamhet för personer med demenssjukdom	29
Syfte 29	
Beskrivning.....	29
Bedömning.....	29
Omfattning.....	29
Avgift 29	
Korttidsvistelse	30
Syfte 30	
Beskrivning.....	30
Bedömning.....	30
Omfattning.....	30
Avgift 31	
Växelvård.....	32

Syfte	32
Beskrivning.....	32
Bedömning.....	32
Omfattning.....	32
Avgift	32
Särskilt boende	33
Syfte	33
Beskrivning.....	33
Bedömning.....	33
Digitalt sensorlarm på särskilt boende.....	34
Avgift	34
Parboendegaranti	35
Syfte	35
Beskrivning.....	35
Bedömning.....	35
Omfattning.....	36
Avgift	36
Kontaktperson	37
Målgrupp.....	37
Syfte	37
Beskrivning.....	37
Bedömning.....	38
Omfattning.....	38
Avgift	38
Boendestöd	39
Målgrupp.....	39
Syfte	39
Beskrivning.....	39
Bedömning.....	40
Ansvarsfördelning mellan myndighet och verkställighet	41
Omfattning.....	41
Avgift	42
Hemtjänst i assistansliknande form	43
Målgrupp.....	43
Syfte	43
Beskrivning.....	43
Bedömning.....	43
Omfattning.....	44
Avgift	44
Träningsboende socialpsykiatri	45
Målgrupp.....	45
Syfte	45
Beskrivning.....	45
Bedömning.....	46
Avgift	46
Sysselsättning	47
Målgrupp.....	47
Syfte	47

**Riktlinjer för bedömning av
insatser till äldre samt personer
med funktionsnedsättning enligt
Socialtjänstlagen (SoL)**

5 (48)

Datum
2025-12-16

Beskrivning.....	47
Bedömning.....	48
Omfattning.....	48
Ersättning.....	48

Inledning

Dessa riktlinjer ersätter tidigare riktlinjer för bedömning av insatser till äldre samt personer med funktionsnedsättning – enligt Socialtjänstlagen (SoL) (senast reviderad 2024-09-25).

Riktlinjerna gäller för handläggning av ärenden enligt Socialtjänstlagen (2025:400) för äldre samt för personer med funktionsnedsättning vilka inte bedöms tillhöra personkrets enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Riktlinjerna beskriver hur vård- och omsorgsnämnden inom ramen för sitt uppdrag enligt SoL verkar för att äldre personer samt personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, bo självständigt under trygga förhållanden och delta i samhällsgemenskapen.

Dokumentet utgår från gällande lagstiftning, rättspraxis samt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Det fungerar som ett komplement till lagtexten och andra styrande dokument inom området.

Vård- och omsorgsnämnden beslutar om riktlinjerna. Samtliga beslut om de insatser enligt SoL som beskrivs i riktlinjerna fattas på delegation från nämnden, enligt gällande delegationsordning.

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att:

- Vägleda vid behovsprövning och beslut om insatser
- Säkerställa likvärdig och rättssäker handläggning
- Definiera vad som utgör skäligen levnadsförhållanden i normalfallet i kommunen
- Främja en kunskapsbaserad, tillgänglig och förebyggande socialtjänst

Riktlinjerna begränsar inte den enskildes rätt till individuell bedömning. Alla insatser prövas utifrån individuella behov av handläggare med delegation från nämnden. Avsteg från riktlinjerna ska dokumenteras och motiveras tydligt.

Konsekvenser

Riktlinjerna syftar till att stärka rättssäkerheten och bedöms inte ha negativa konsekvenser för jämställdhet, tillgänglighet eller barnperspektivet.

Genom att tydliggöra syftet med insatser och skapa en mer enhetlig behovsprövning förväntas riktlinjerna bidra till en hållbar budget och effektiv resursanvändning.

Nationell värdegrund inom äldreomsorgen

Omsorgen om äldre ska enligt SoL präglas av värdighet och välbefinnande. Värdegrunden innebär att äldre ska kunna leva utan att göra avkall på sin identitet och personlighet. Alla har rätt till skäliga levnadsförhållanden och möjlighet till social och kulturell delaktighet. Värdegrunden ska genomsyra all verksamhet inom äldreomsorgen.

Värdegrund för personer med funktionsnedsättning

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning ska präglas av jämlikhet, delaktighet, självbestämmande och respekt för integritet. Värdegrunden innebär att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett liv utan att göra avkall på sin identitet och personlighet. Alla har rätt till skäliga levnadsförhållanden, möjlighet till social och kulturell delaktighet samt att kunna delta i samhällsgemenskapen på lika villkor.

Verksamheten ska vara förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad, och insatser ska utformas med utgångspunkt i individens behov och resurser. Värdegrunden ska genomsyra all verksamhet som riktar sig till personer med funktionsnedsättning inom socialtjänsten.

Grunden för värdegrunden är:

- Socialtjänstlagens målparagraf (2025:400, 2 kap.) – socialtjänsten ska främja ekonomisk och social trygghet, jämlika och jämställda levnadsvillkor samt aktivt deltagande i samhällslivet.
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) – betonar självbestämmande, delaktighet och lika möjligheter.
- Socialstyrelsens vägledningar och den nationella funktionshinderspolitiken – lyfter principer om delaktighet, tillgänglighet och inflytande.

Generellt om handläggning

Socialtjänsten bygger på frivillighet. Den enskilde företräder sig själv och ansvarar för ansökan om insatser samt samtycke till informationsinhämtning och överföring. Ärenden kan initieras av annan, exempelvis anhöriga, men insatser kräver samtycke från den enskilde.

Företrädare för enskild i vissa fall

När en person saknar förmåga att själv tillvarata sina intressen kan legala företrädare utses:

God man/förvaltare

En god man eller förvaltare utses av tingsrätten. Handläggare kan initiera ansökan eller anmälan vid behov. Omfattningen på god mans/ förvaltares uppdrag specificeras i tingsrättens beslut. God man/ förvaltare ska uppvisa förordnande om uppdrag. Vid osäkerhet om vem som är god man/ förvaltare eller vad uppdraget omfattar kan överförmyndarnämnden kontaktas.

Framtidsfullmakt

En framtidsfullmakt innebär att en person som är frisk och vid sina sinnens fulla bruk kan bestämma vem som ska fatta beslut åt personen när hen inte längre själv kan göra det.

Fullmakten kan gälla för både personliga och ekonomiska angelägenheter.

En framtidsfullmakt ska vara skriftlig, underskriven och bevitnad av två personer. Det ska framgå att det är en framtidsfullmakt, vem som är fullmaktshavare, alltså vem som ska företräda personen, samt vad fullmakten omfattar.

Vittnen får inte vara under 15 år eller stå i rakt upp- eller nedstigande släktskap till den som ger fullmakten.

Anhörigbehörighet

Anhörigbehörighet regleras i 17 kap. föräldrabalken och innebär att en anhörig kan företräda en person som har förlorat förmågan att själv tillvarata sina intressen. Denna behörighet gäller endast om det inte redan finns en utsedd god man, förvaltare eller framtidsfullmakt.

En anhörig kan exempelvis ansöka om insatser såsom hemtjänst eller anmäla behov av särskilt boende. Förutsättningen är att den enskilde inte längre kan fatta egna beslut om sin personliga omsorg.

Turordningen för anhörigbehörighet är:

1. Maka/make, registrerad partner eller sambo
2. Barn
3. Barnbarn
4. Föräldrar
5. Syskon (även halvsyskon)
6. Syskonbarn

Anhöriga under 18 år eller med egen ställföreträdare räknas bort från turordningen.

Insatser enligt Socialtjänstlagen (2025:400)

Kommunen har enligt 4 kap 1 § SoL det yttersta ansvaret för att enskilda får tillgång till insatser som tillförsäkrar skäligen levnadsförhållanden. Kommunens ansvar inskränker inte det ansvar som andra huvudmän har.

Enligt 11 kap 1 § SoL ska den enskilde som inte själv kan tillgodose sina personliga behov och inte heller kan få dem tillgodosedda på annat sätt ha rätt att få insatser av socialnämnden för dessa behov. Den enskilde ska tillförsäkras skäligen levnadsförhållanden genom insatserna.

Vid bedömning av rätten till insatser ska det vägas in i vilken omfattning den enskilde genom egna åtgärder kan tillgodose det aktuella behovet eller om det kan tillgodoses på annat sätt.

Skäligen levnadsförhållanden

Insatser ska utformas så att de stärker den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv, främjar social trygghet och möjliggör aktivt deltagande i samhällslivet. Självbestämmande och integritet ska alltid respekteras.

Bedömningen av vad som utgör skäligen levnadsförhållanden är individuell och situationsberoende. Det innebär att insatser kan variera beroende på personens livssituation, förutsättningar och tidpunkt. Vid tveksamhet i bedömning av vad som i det enskilda fallet ska ses som skäligen levnadsförhållande ska beslutsfattaren söka stöd i gällande rättspraxis, dessa riktlinjer samt gemensamma ärendedragningar.

Allmänna principer vid bedömning

- Den enskilde har ett grundläggande ansvar för sin livssituation. Det innebär ett egenansvar att själv försöka tillgodose sina behov, exempelvis att byta bostad när den nuvarande bostaden inte motsvarar behoven, samt att ta del av information om de aktiviteter och hjälpinsatser som finns att tillgå.
- Normaliseringsprincipen ska tillämpas – jämförelse görs med personer i samma ålder utan funktionsnedsättning.
- Insatser ska utformas tillsammans med den enskilde och, vid samtycke, även med hänsyn till anhörigas synpunkter.

- Alternativa lösningar ska övervägas innan insats beviljas. Inom ramen för behovsprövningen ska det beaktas om behovet kan avhjälpas eller minskas genom lösningar såsom byte av bostad, bostadsanpassning, hjälpmedel eller träning.

Hänsyn får inte tas till en persons ekonomiska förhållanden vid utredning avseende om den enskilde behöver insatser för att tillförsäkras skäliga levnadsförhållanden (11 kap 2 § SoL).

Samverkan och samordning

Ett ärende handläggs där ansökan kommer in. Om en ansökan uppenbart tillhör en annan verksamhet ska mottagande handläggare genast ta kontakt med den andra verksamheten och tillsammans komma fram till vem som är ansvarig handläggare för ärendet.

När den enskilde har behov av insatser från flera aktörer ska samverkan ske med fokus på individens behov. Resurser och specialkompetens från de olika verksamheterna ska komplettera varandra och tas tillvara, till nytta för den enskilde brukaren.

En Samordnad Individuell Plan (SIP) ska upprättas när insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård behövs. SIP tydliggör ansvarsfördelning och säkerställer att insatserna samordnas.

Utredning och dokumentation

Handläggningen ska följa gällande lagar och föreskrifter, inklusive SOSFS 2014:5 och modellen Individens Behov i Centrum (IBIC). Dokumentationen ska ge ett tillräckligt underlag för att bedöma behov och besluta om insatser. I kartläggning av den enskildes behov kan handläggare ta stöd av andra professioner för att inhämta information om den enskildes hälsotillstånd eller funktionsförmåga. Handläggaren ska ta hänsyn de allmänna principer vid bedömning som anges ovan.

Insatser kan vara:

- Stödjande/ tränande – den enskilde får hjälp att själv utföra momentet. Personalen stöttar och motiverar den enskilde att klara mer själv, med målet att bibehålla eller stärka förmågan.
- Kompenserande – personal utför momentet åt den enskilde, eftersom dennes egen förmåga är begränsad.

Beslut

Beslut om insatser enligt SoL ska vara tydligt formulerade och innehålla:

- Vilken insats som söks och beviljats

Riktlinjer för bedömning av insatser till äldre samt personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen (SoL)

Datum
2025-12-16

- Målet med insatsen
- En motivering till beslutet, inklusive om behovet kan tillgodoses på annat sätt

Beslut ska i normalfallet vara tidsbegränsade. Denna tabell sammanfattar tidsbegränsningar för olika insatser enligt gällande riktlinjer. Undantag kan förekomma vid särskilda behov, vilket framgår efter tabellen.

Insats	Tidsbegränsning
Hemtjänst (hjälp i hemmet)	1:a: 4 veckor 2:a: 3 månader Därefter: 1 år
Hemtjänst (serviceinsatser)	1 år
Matdistribution	3 år
Trygghetslarm	3 år
Korttidsboende	2 veckor Undantag: 3 månader vid väntan på särskilt boende eller annan tidsbegränsning vid särskilda skäl (såsom rehabilitering efter fraktur)
Särskilt boende	3 år
Växelvård	1 år
Avlösning i hemmet	1 år
Dagverksamhet	1 år
Ledsagning	1 år
Egenvård	Enligt giltighetstid för egenvårdsintyg
Boendestöd	1 år
Träningsboende socialpsykiatri	1 år
Sysselsättning	1 år
Kontaktperson	1 år
Hemtjänst i assistansliknande form	6 månader

Undantag från tidsbegränsning avseende insatser främst riktade till äldre personer:

- Dokumenterad demenssjukdom
- Läkarkonstaterat demensliknande tillstånd
- Vård i livets slutskede
- Kroniska sjukdomstillstånd (beslut i samråd med förste biståndshandläggare)

I dessa fall tidsbegränsas beslutet till 1 år. Övriga undantag som kan komma att vara aktuella skall förankras med förste biståndshandläggare.

Undantag från tidsbegränsning avseende insatser främst riktade till personer med funktionsnedsättning:

I enskilda fall kan undantag göras om det är uppenbart att förmågor inte kommer utvecklas under en längre tid, det gäller främst målgruppen med LSS-tillhörighet där varaktighet i stödinsatser är viktigt. Beslut som fattas för en längre tidsperiod skall förankras med förste biståndshandläggare.

Uppföljning

Socialnämnden har enligt 5 kap. § 2 i SoL ansvar för att systematiskt och fortlöpande följa upp, utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten. Utöver uppföljning vid beslutets utgång ska uppföljning ske vid behov.

Övrigt

Barnperspektiv

- Vid ärenden som direkt eller indirekt berör barn ska barnets bästa beaktas enligt 3 kap. SoL. Utredningen ska besvara:
- Vad innebär beslutet för barnet?
- Vilken effekt får beslutet på eventuella syskon?
- Har barnet fått komma till tals?

Anmälan om missförhållanden som rör barn

Anställda hos myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

Sekretessbrytande bestämmelser när djur far illa (lex Maja).

Det är tillåtet att bryta sekretessen genom att anmäla till länsstyrelsen eller polisen att ett djur tydligt utsätts för vanvård eller misshandel, eller uppenbart visar symptom på sjukdom eller är allvarligt skadat., 10 kap. 20 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Uppgifterna ska vara nödvändiga för att länsstyrelsen eller polisen ska behöva ingripa. Det innebär att det ska vara fråga om fall där det står klart att djuret inte mår bra eller utsätts för våld, även för den som inte har särskild utbildning eller kunskap om djur. Möjligheten att anmäla är

ingen skyldighet. Den sekretessbrytande bestämmelsen omfattar bara situationer då personalen påträffar ett djur i sin tjänsteutövning.

Tolk, språkstöd och minoritetsspråk

Handläggaren ska förvissa sig om att den enskildes uppgifter och synpunkter kommer fram och att den enskilde kan tillgodogöra sig den information som lämnas. Om den enskilde har annat modersmål än svenska eller har kommunikationssvårigheter ska auktoriserad tolk anlitas. Tolken bör inte ha personlig relation till den enskilde. Behovet av att tala sitt hemspråk ska dokumenteras.

Enligt 8 kap 5–6 §§ SoL ska kommunen arbeta för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska när detta behövs i omvårdnaden om äldre personer. Kommuner som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska, om den enskilde begär det, erbjuda att hela eller en väsentlig del av omvårdnaden inom äldreomsorgen ges av personal som behärskar finska, meänkieli eller samiska.

Information till den enskilde

Alla myndigheter har informationsskyldighet. Detta innebär att socialtjänsten ska ge begriplig och tillgänglig information om exempelvis:

- Biståndsbedömda insatser
- Lagen om valfrihet
- Avgiftssystem
- Övrig service och hjälp i kommunen (till exempel fixartjänst, träffpunkter och bostadsanpassning)

Förebyggande perspektiv

Handläggaren ska ha ett förebyggande förhållningssätt och vara uppmärksam på behov av insatser som kan minska otrygghet och social isolering.

Socialtjänsten ska enligt den nya socialtjänstlagen arbeta aktivt och uppsökande för att förebygga ohälsa, isolering och social utsatthet. Handläggaren har ett särskilt ansvar att identifiera behov av stöd även när den enskilde själv inte uttrycker det. Det är vanligt att personer inte är medvetna om sin situation eller sina behov, vilket kräver motiverande samtal och ett respektfullt bemötande.

Handläggaren ska också arbeta uppsökande vid oro för enskilda, exempelvis efter inkomna signaler från anhöriga, grannar eller andra aktörer.

Våld i nära relation

Socialtjänsten har ett förstärkt ansvar att uppmärksamma och agera vid våld i nära relationer, enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2025:40). Handläggare ska ha kunskap om hur våldsutsatthet påverkar individens behov och livssituation.

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för samordning av insatser vid våld i nära relationer. En helhetsbedömning ska alltid göras, och samverkan med andra aktörer sker med respekt för den enskildes integritet och samtycke.

Val av utförare

Oxelösunds kommun tillämpar valfrihetssystem enligt Lag om valfrihetssystem (2008:962), vilket innebär att den enskilde har rätt att välja utförare för beviljade insatser.

Valfrihetssystemet i Oxelösund omfattar:

- Hemtjänst dagtid mellan 06:45-21:45

Om den enskilde beviljas trygghetslarm, ledsagning, matdistribution eller avlösning i hemmet väljer den enskilde en hemtjänstutförare som även står för dessa insatser.

Information om valbara utförare

Handläggare har en neutral och vägledande roll och ska bistå den enskilde vid valet av utförare. Informationen som ges ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig.

Handläggaren ska utgå från den enskildes livssituation, behov av stöd och individuella önskemål. Efter dialog med den enskilde ska handläggaren tydliggöra vad den enskilde värdesätter och utifrån detta ge information om aktuella utförare.

Det är inte tillåtet att välja fler än en utförare.

ickevalsalternativ

Om den enskilde inte kan eller inte vill välja utförare ska insatsen fördelas till en utförare enligt kommunens ickevalsalternativ. Kommunen tillämpar rullande tilldelning för att säkerställa att ickeval sker på ett rättvist och transparent sätt mellan godkända utförare, både kommunala och privata.

Beställning av insats

När biståndsbeslutet är fattat och utförare utsedd ska biståndshandläggaren, efter samtycke från den enskilde, lämna nödvändiga uppgifter till vald utförare.

En formell beställning skickas via kommunens verksamhetssystem. Beställningen ska göras i sådan tid att utföraren ges rimliga förutsättningar att planera och verkställa insatsen.

Beställning skickas till både privata och kommunala utförare via verksamhetssystemet.

Välfärdsteknik

Välfärdsteknik definieras i Oxelösunds kommun som digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Oxelösunds kommun arbetar aktivt med att följa nationella rekommendationer gällande

utvecklingsområden inom välfärdsteknik. Användningen av tekniska lösningar ligger i linje med verksamhetens mål om ökad kvalitet, effektiv resurshantering samt följsamhet mot gällande lagstiftning, inklusive krav på säkerhet, dokumentation och individanpassning. Digitalisering med välfärdsteknik som komplement till professioner inom vård och omsorgsarbete är ett betydande arbete för kommunen och rekommenderat arbetet till samtliga kommuner från regeringen.

Välfärdsteknik syftar till att stödja i dagliga arbetet och äldreomsorgens övergripande mål om att erbjuda en trygg, värdig och kvalitativ omsorg där varje individ får möjlighet att leva ett så självständigt och meningsfullt liv som möjligt. Välfärdsteknik kan till exempel vara sensorer och digitala lås, digital tillsyn eller surfplatta för digitala samtal och/eller inköp. Exakt vilken form av välfärdsteknik som finns att tillgå, kan variera över tid vartefter nya tekniska lösningar implementeras inom Oxelösunds kommun.

Myndigheten behöver därför hålla sig uppdaterad om vilken form av välfärdsteknik som kommunen erbjuder som ett förstahandsalternativ för att tillgodose den enskildes behov. Myndigheten behöver också vara uppmärksam på vilka åtgärder som kan kräva den enskildes samtycke, den enskilde ska också få information om att insatser med hjälp av välfärdsteknik tillämpas som ett första alternativ för insatsen. Om det finns tillgänglig välfärdsteknik som tillgodoser behovet ska den enskilde få information om tekniken och dess syfte. När en person ansöker om insatser som, i första hand, genomförs digitalt, kan den enskilde i undantagsfall och när särskilda skäl föreligger beviljas andra alternativ.

Verkställighet och genomförandeplan

Beslut enligt SoL ska verkställas omedelbart. Utföraren ska inom fyra veckor upprätta en genomförandeplan tillsammans med den enskilde eller dennes företrädare.

Planen ska innehålla:

- Vad som ska göras
- När och hur det ska göras
- Vem som utför insatsen
- Den enskildes delaktighet
- Tidpunkt för uppföljning

Genomförandeplanen är ett centralt verktyg för uppföljning och kvalitetssäkring. Normalt följs den upp var sjätte månad, om inte annat beslutas av enhetschef.

Rapporteringskyldighet

Kommunen är skyldig att rapportera till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) samt till kommunens revisorer när:

- Ett beslut om insatser enligt SoL inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum.
- En insats har avbrutits och inte återupptagits inom tre månader.

Rapporteringen sker via IVO:s e-tjänst och är en del av kommunens ansvar för att säkerställa rättssäkerhet och kvalitet i socialtjänsten.

Ansvarsfördelning mellan kommuner enligt SoL

Syftet med dessa bestämmelser är att säkerställa att enskilda får rätt stöd utan att riskera att hamna mellan kommuner vid flytt eller vistelse.

Grundprincipen är att bosättningskommunen ansvarar för insatser enligt socialtjänstlagen, medan vistelsekommunen ansvarar för akuta insatser vid behov. Kommunerna ska samverka för att skapa kontinuitet i stödet.

Enligt 29 kap. 10–11 §§ SoL kan ett pågående ärende som avser vård eller annan åtgärd flyttas över till en annan kommun om den enskilde har starkast anknytning dit och det med hänsyn till den enskildes önskemål, hjälpbehovets varaktighet och övriga omständigheter framstår som lämpligt. Begäran om överflyttning ska vara skriftlig och den mottagande kommunen ska skriftligen bekräfta. Tvist prövas av Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Kommunerna ska samarbeta aktivt och kostnadsansvaret regleras enligt lag och hanteras i dialog mellan parterna. Alla beslut och kontakter ska dokumenteras i ärendet för att säkerställa transparens och rättssäkerhet.

Tillfällig vistelse i annan kommun

Om en person som är bosatt i Oxelösunds kommun och har beviljade insatser enligt Socialtjänstlagen planerar att vistas kortare tid (högst sex månader) i en annan kommun och under vistelsen behöver stöd, finns möjlighet att få insatserna utförda i vistelsekommunen.

Enligt 29 kap. 8 § SoL ansvarar bosättningskommunen för insatserna även under vistelsen. Handläggare i bosättningskommunen ombesörjer ansökan till vistelsekommunen. Vistelsekommunen utför insatserna och begär ersättning från bosättningskommunen för den tid insatserna har utförts.

Samma princip gäller när personer från andra kommuner vistas tillfälligt i Oxelösunds kommun och behöver stöd under vistelsen.

Migrationsverket

Migrationsverket har det övergripande ansvaret för mottagandet av asylsökande. För asylsökande och andra personer som omfattas av lagen om mottagande av asylsökande med flera (1994:137) (LMA) finns särskilda bestämmelser om bistånd i den lagen. Asylsökande har normalt ingen rätt till insatser enligt 11 kap. 1 § SoL för förmåner som motsvaras av det insatser som individen har rätt till enligt LMA. Kommunen kan dock vara skyldig att ge andra former av insatser med stöd av SoL om detta inte kan ges med stöd av LMA. Avgörande för frågan om kommunen eller Migrationsverket är ansvarig för att tillgodose behovet för en asylsökande är om den sökta insatsen utgör en förmån som motsvarar det bistånd som utges med stöd av LMA eller inte.

Insatsbeskrivning

Trygghetslarm

Syfte

Insatsen syftar till att stärka den enskildes trygghet i det egna hemmet genom att möjliggöra snabb kontakt med omsorgspersonal vid akuta behov.

Beskrivning

Trygghetslarmet är ett tekniskt hjälpmedel som används för att påkalla omedelbar hjälp vid uppkomst av ett brådskande behov, exempelvis vid fallolycka eller annan situation som kräver insats från personal.

Trygghetslarmet är inte avsett att ersätta larmnumret 112. Vid livshotande tillstånd ska den enskilde eller närstående kontakta 112.

Bedömning

Kommunen tillämpar en generös bedömningspraxis vid prövning av behov av trygghetslarm. Insatsen kan beviljas även i förebyggande syfte när den enskilde upplever otrygghet i hemmet och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Bedömningen ska utgå från den enskildes förmåga att hantera larmet och tillgodogöra sig instruktioner för dess användning.

Omfattning

Möjlighet att komma i kontakt med hemtjänstpersonal dygnet runt.

Avgift

Avgift tas ut enligt gällande taxa.

Hemtjänst - hjälp i hemmet

Syfte

Hemtjänst ska möjliggöra kvarboende i ordinärt boende med skäliga levnadsförhållanden. Insatserna kan vara av personlig omvårdnad, servicekaraktär eller trygghetsskapande.

Beskrivning

Inom ramen för hjälp i hemmet avses insatser som rör personlig omvårdnad. Det innefattar alla förekommande uppgifter som rör den egna personen som till exempel att äta, dricka, klä på/av sig, sköta personlig hygien, förflytta sig, promenad, social samvaro eller tillsyn.

Inom ramen för serviceinsatser innefattas städ, tvätt, inköp, post-, bank- och apoteksärenden, disk, bäddning, blomvattning, att bära ut sopor och allmän uppsnygning.

Insatsen utförs av kommunal alternativt privat hemtjänstutförare under tiden 06:45 - 21:45 under året samtliga dagar. Alla insatser under tiden 21:45 – 06:45 utförs av kommunens egen regi. Detaljer om utförandet anges i genomförandeplanen.

Insatsen kräver att den sökande accepterar kommunens nyckelfria hantering. I de fall teknisk lösning inte fungerar kan undantag göras.

Bedömning

Bedömningen utgår från:

- Den enskildes funktionsförmåga och egenansvar.
- Normaliseringsprincipen – jämförelse med personer i samma ålder utan funktionsnedsättning.
- Serviceinsatser beviljas normalt inte om den sökande sammanbor med någon som kan utföra sysslorna.

Vidare kan äktenskapsbalkens regler om gemensam försörjningsskyldighet mellan makar kan påverka bedömningen.

Av beslutet framkommer bedömda behov av stöd samt frekvens på beviljade insatser. Innehållet i utförandet av insatsen preciseras i genomförandeplanen där vad, när och hur anges. Enligt 10 kap 4 § SoL 4 § ska den enskilde så långt det är möjligt kunna välja när och hur en insats utförs i boendet.

Hemtjänst kan även beviljas vid tillfälliga besök hos anhöriga för personer som bor i särskilt boende, max sex tillfällen/år. Förutsättning för att sådan tillfällig hemtjänst ska kunna beviljas är att handläggare bedömer att den enskilde kan uppnå skäliga levnadsförhållanden vid besöket hos anhöriga eller närstående.

Omfattning

- Max 90 timmar hemtjänst (innefattar både hjälp i hemmet och serviceinsatser) per månad beviljas i normalfallet.
- Enhetschef är delegat på beslut över 90 timmar per månad.
- Beslut över 120 timmar/månad beviljas normalt inte – särskilt boende ska då övervägas som mer kostnadseffektiv insats.

Hjälp i hemmet

- Dusch
Beviljas efter individuell prövning men ges normalt upp till tre gånger per vecka. I insatsen ingår även uppsnygning i badrummet efter dusch.
- Stöd vid måltid
Tillreda enklare frukost och/eller kvällsmål. Hjälp att värma huvudmål kan ingå. Om även huvudmålet tillagas i hemmet ingår hjälp med enklare matlagning. Långkok beviljas inte. I stöd vid måltid kan det ingå pedagogiskt stöd i samband med måltid eller praktisk hjälp att äta. I insatsen ingår uppsnygning i samband med måltid.
- Tillsyn
Med tillsyn avses en insats för att skapa trygghet för den enskilde. Den kan genomföras som ett kortare besök mellan andra insatser, som ett telefonsamtal eller i form av tillsyn via trygghetskamera. Den enskilde eller dennes företrädare avgör tillsammans med utföraren vilken tillsynsform som är lämplig. Verksamheten ska säkerställa att rutiner upprättas och efterlevs för en rättssäker hantering av trygghetskameran i de fall sådan används.
- Omvårdnads-/omsorgsinsatser
Dessa insatser kan beviljas i stödjande eller kompenserande form. I stödjande form avses insatser i form av exempelvis muntlig vägledning eller handräckning i samband med exempelvis på- eller avklädning. Insatser i kompenserande form innebär att den enskilde får praktisk hjälp med att sköta hygien och samt på- och avklädning. Om enskild har behov av kompenserande insatser för att sköta hygien ingår även daglig översyn av toalettutrymmet samt hjälp att hålla rent i toalettutrymmet mellan städtillfällena.

Serviceinsatser

- Inköp
Inköp består av inköp av livsmedel och förbrukningsvaror samt i begränsad omfattning även andra konsumtionsvaror. Insatsen beviljas

Datum
2025-12-16

normalt en gång per vecka. Inköp sker digitalt, i första hand i samband med andra beviljade omvårdande insatser. För enskild som inte är beviljad omvårdande insatser sker inköpet genom att den enskilde lämnar inköpslista till hemtjänst som genomför beställningen. Varor levereras till den enskilde från matleverantör. I de fall den enskilde inte själv kan öppna dörren för leverantör av mat, eller om den enskilde behöver hjälp att plocka in matvarorna i skåp, så ska det framgå av beslutet om inköp.

- **Städning**
Städning beviljas normalt sett var tredje vecka i en omfattning av som mest 3 rum och kök. Städningen kan omfatta dammsugning, dammtorkning och vädring av gångmattor, torkning av golv, rengöring av dusch, badrum och wc, rengöring av disk- och köksbänkar samt runt spis och torkning av skåpsdörrar samt dörrar till kyl och frys. Vidare kan ingå städning i kyl och frys vid behov mellan ordinarie städning. Om brukaren har valt kommunal utförare utförs insatsen av externt upphandlad aktör.
- **Tvätt**
Hjälp med tvätt beviljas normalt sett var varannan vecka. Vid särskilda behov kan insatsen beviljas oftare. I insatsen ingår även vid behov strykning av gångkläder samt insortering i skåp/garderob. Tvätt beviljas endast om det finns en fungerande tvättmaskin i eller i anslutning till bostaden. Handtvätt utförs inte.
- **Post- och bankärenden**
Post- och bankärenden utförs av anhöriga, fullmaktshavare och/eller god man/förvaltare. Detta då kommunens medarbetare inte ska ha fullmakt att hantera enskilds ekonomi. Har enskild förmåga att själv genomföra ärendet men behöver stöd att ta sig till post/bank finns möjlighet att bevilja ledsagning för detta ändamål. Har den enskilde behov av stöd för att hantera sin ekonomi och det saknas anhöriga, fullmaktshavare eller annan legal företrädare, ska handläggare anmäla behov av legal företrädare.
- **Fönsterputsning**
Fönsterputsning kan beviljas som en del av hemtjänstinsatser för att tillförsäkra den enskilde skäliga levnadsförhållanden. Insatsen bedöms individuellt utifrån behov och förmåga. Fönsterputsning beviljas endast om den enskilde samtidigt har en beviljad städinsats. Normalt beviljas fönsterputsning högst en gång per år och omfattar fönster i de rum som ingår i städinsatsen. Extra insatser kan beviljas vid särskilda skäl, exempelvis vid flytt eller medicinska behov. Kommunen ansvarar inte för omfattande fönsterputsning utöver detta, såsom putsning av inglasade balkonger eller svåråtkomliga fönster som kräver specialutrustning.
- **Apoteksärenden**
Apoteksärenden utförs i första hand av anhöriga, fullmaktshavare och/eller god man/förvaltare. Insats beviljas, då behov föreligger, som regel var 14:e dag. Denna insats avser inte hantering av dosrullar med

medicin för brukare där hälso- och sjukvårdsenheten har övertagit ansvar för medicinhantering.

- Övriga hjälpinsatser
Exempelvis disk, bäddning, blomvattning, sopbortforsling. Utökad service kan beviljas vid särskilda behov (t.ex. synnedsättning, allergi, inkontinens). I övriga hjälpinsatser ingår t ex disk, bäddning, blomvattning samt att bära ut hushållssopor. Vid särskilda behov kan den enskilde få hjälp med utökad service utöver den ordinarie städningen. Förhållanden som påverkar detta kan vara exempelvis nedsatt syn och allergi eller stora besvär av inkontinens.

Avgift

Avgift tas ut enligt gällande taxa.

Egenvård

Syfte

Egenvård syftar till att stärka den enskildes självständighet och ansvar för sin egen hälso- och sjukvård, även när praktiskt stöd krävs.

Beskrivning

Egenvård är medicinska uppgifter som den enskilde inte själv kan utföra praktiskt, men har förmåga att ta ansvar för utförandet själv genom att instruera någon annan om hur och när uppgiften ska utföras.

Bedömning

Egenvård beviljas endast om:

- Ett giltigt egenvårdsintyg finns från ansvarig vårdgivare.
- Behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Om den enskilde visar tecken på att inte längre kunna ansvara för egenvården, ska detta omgående meddelas till vårdgivaren.

Omfattning

Begränsas till de uppgifter och den tidsperiod som anges i egenvårdsintyget.

Avgift

Avgift tas ut enligt gällande taxa.

Matdistribution

Syfte

Syftet med matdistributionen är att säkerställa att den enskilde får tillgång till ett färdiglagat huvudmål samtliga dagar i veckan.

Beskrivning

Kyld färdiglagad mat levereras till bostaden. Den enskilde värmer själv eller med hjälp av hemtjänst portionen.

Bedömning

Insatsen beviljas enskilda som inte självständigt kan tillreda måltider. Det är den enskildes funktionsförmåga i samband med tillredning av måltider som utreds.

Omfattning

Kan omfatta upp till sju dagar och som mest 14 portioner i veckan.

Avgift

Avgift tas ut enligt gällande taxa.

Ledsagning

Syfte

Ledsagning är en insats som syftar till att öka den enskildes möjlighet till delaktighet i samhällslivet och att underlätta deltagande i för individen betydelsefulla sociala sammanhang, kulturella aktiviteter och specifika arrangemang. Insatsen ska främja social inkludering och förebygga eller motverka social isolering.

Beskrivning

Ledsagning innebär att personal följer den enskilde till och från aktiviteter utanför hemmet. En ledsagare ska inte utföra sådant som faller under hemtjänstens uppgifter, till exempel hjälp med tvätt och inköp av matvaror. För personer som bor i bostad med särskild service ska behov av ledsagare i första hand tillgodoseas av boendet.

Bedömning

Insatsen riktar sig till personer med kognitiv eller somatisk funktionsnedsättning som saknar förmåga att på egen hand ta sig till aktiviteter av social, kulturell eller religiös betydelse, exempelvis besök hos vänner, deltagande i kulturlivet eller föreningsaktiviteter. Bedömningen ska utgå från den enskildes individuella behov och syfta till att stärka delaktighet och livskvalitet.

Ledsagning i samband med läkarbesök eller andra hälso- och sjukvårdsinsatser är som huvudregel ett ansvar som vilar på regionen. Kommunens ledsagning kan därför endast beviljas i undantagsfall och när särskilda skäl föreligger. Undantag kan även föreligga för enskilda med funktionsnedsättning vilka ryms inom målgruppen för boendestöd. Ledsagning sker då inom ramen för den insatsen vilket anges i riktlinjen för boendestöd.

Omfattning

Ledsagning beviljas normalt med högst åtta timmar per månad. Omfattningen ska bedömas i relation till övriga insatser och den enskildes samlade behov.

Avgift

Avgift tas ut i enlighet med gällande taxa.

Promenad/ Social samvaro

Syfte

Promenad och social samvaro är förebyggande insatser som kan minska risken för fysisk och psykisk ohälsa, öka livskvalitet och bidra till att den enskilde kan bo kvar i ordinärt boende. Insatsen ligger i linje med Socialtjänstlagens krav på att främja jämlika levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet. Insatsen syftar till att:

- Främja fysisk aktivitet och därmed bidra till bibehållen eller förbättrad funktionsförmåga.
- Motverka social isolering och ensamhet genom att skapa möjlighet till social kontakt och meningsfull samvaro.
- Öka trygghet och välbefinnande för den enskilde i enlighet med Socialtjänstlagens mål om skäliga levnadsförhållanden och delaktighet i samhällslivet.

Beskrivning

Insatsen innebär att den enskilde får stöd att komma ut på promenad i närområdet, vilket inkluderar hjälp med att ta på och av ytterkläder samt trygghet under förflyttningen. Promenaden syftar till att ge fysisk aktivitet och möjlighet till miljöombyte.

Social samvaro kan ske både i hemmet och i närområdet. Insatsen består av samtal kombinerat med en enklare aktivitet utifrån den enskildes önskemål. Aktiviteten och samtalet sker samtidigt för att skapa en meningsfull och stimulerande stund. Exempel på aktiviteter kan vara att fika tillsammans, läsa i en tidning, lyssna på musik eller spela ett enklare spel. Syftet är att stärka sociala kontakter och motverka isolering.

Bedömning

Insatsen promenad eller social samvaro beviljas efter en individuell behovsprövning. Promenad kan bli aktuell när den enskilde önskar komma ut men inte själv har möjlighet att göra det på ett tryggt sätt. Social samvaro kan beviljas för att motverka ensamhet, psykisk ohälsa eller bristande sociala kontakter och ska utformas utifrån den enskildes behov och önskemål.

Omfattning

Insatsen promenad eller social samvaro beviljas normalt en gång per vecka. Om särskilda behov föreligger, exempelvis vid psykisk ohälsa eller dokumenterad risk för ensamhet, kan insatsen beviljas oftare efter individuell prövning.

Vid beslut om insatsen ska handläggaren alltid göra en helhetsbedömning av den enskildes samlade insatser. Den totala omfattningen ska inte överstiga vad som är nödvändigt för att tillförsäkra den enskilde skäliga levnadsförhållanden enligt Socialtjänstlagen. Insatsen ska komplettera andra beviljade insatser och ska inte leda till en nivå som går utöver vad som är motiverat utifrån behovsprövningen.

Avgift

Avgift tas ut enligt gällande taxa.

Avlösning i hemmet

Avlösning i hemmet är en insats enligt socialtjänstlagen (SoL) som syftar till att ge anhöriga, som i hemmet stöder eller vårdar en närstående med omfattande omvårdnadsbehov, möjlighet till egen tid, avkoppling och återhämtning. Under avlösningen övertar personal från hemtjänsten omvårdnadsansvaret, vilket möjliggör för den anhörige att lämna bostaden eller ägna sig åt egna aktiviteter.

Syfte

Syftet med avlösning i hemmet är att möjliggöra återhämtning för anhöriga genom att tillfälligt ta över omvårdnadsansvaret för den närstående. Genom detta kan anhöriga få tid för vila, sociala aktiviteter eller andra privata ärenden, vilket i sin tur stödjer möjligheten för den närstående att bo kvar i hemmet.

Beskrivning

Enligt Socialtjänstlagen kap. 13 9 § ska vård och omsorgsförvaltningen erbjuda stöd till den som vårdar en närstående som är äldre eller långvarigt sjuk och till den som stöder en närstående med funktionsnedsättning. Insatsen avser tillsyn/social samvaro under den tid den anhörige är frånvarande. I första hand verkställs insatsen i form av dagverksamhet. I andra hand kan avlösning i hemmet beviljas. Insatsen innebär att hemtjänstpersonal avlöser den som vårdar genom att ta över omvårdnadsansvaret under denna tid. Avlösning i hemmet beviljas som en separat hemtjänstinsats och den enskilde (anhörige) kommer överens med vald hemtjänstutförare om hur och när insatsen ska utföras.

I Oxelösunds kommun är den som stöder och vårdar den enskilde i hemmet garanterad avgiftsfri avlösning upp till 10 timmar per månad. Avlösning i hemmet kan vid behov utföras i den enskildes bostad eller, om det är lämpligt och överenskommet, i annan miljö. Beviljad tid som inte utnyttjas en månad kan inte sparas till nästkommande månad. Den enskilde kan ta ut högst åtta timmar avlösning per dygn i sammanhängande tid. I de fall den enskilde önskar sammanhängande avlösning i mer än åtta timmar ska den enskilde informeras om möjligheten att ansöka om korttidsvård.

Avlösning i hemmet är en separat hemtjänstinsats som beviljas utifrån individuella behov. Insatsen ges huvudsakligen dagtid under vardagar, är som regel planerad att utföras regelbundet, men kan beviljas även i akuta situationer. Avlösning ska inte ersätta andra insatser som är avsedda att täcka den närståendes grundläggande behov av omvårdnad och tillsyn. Dagverksamhet är i första hand en möjlig form av avlösning, men avlösning i hemmet kan beviljas när dagverksamhet inte är lämplig eller tillräcklig.

Bedömning

Avlösning i hemmet beviljas när en anhörig har begränsade möjligheter att lämna den närstående ensam på grund av den närståendes omvårdnads-, tillsyns- eller trygghetsbehov. Bedömningen utgår från:

- den närståendes funktionsförmåga,
- omfattningen av anhörigas omsorgsansvar,

- förekomsten av andra stödinsatser,
- behov av regelbunden eller återkommande avlastning.

Omfattning

Avlösning i hemmet beviljas med högst tio (10) timmar per månad.

- Om handläggare identifierar behov av fler än 10 timmar per månad ska detta tas upp med förste biståndshandläggare innan beslut fattas.
- I normalfallet beviljas avlösning med dagverksamhet högst fem tillfällen i veckan.
- Beviljade timmar ges huvudsakligen dagtid under vardagar, är som regel planerad men kan fördelas flexibelt utifrån behov, dock högst åtta (8) timmar per dygn i följd.

Avgift

Avlösning i hemmet är avgiftsfri oavsett om den närstående har andra insatser enligt SoL eller LSS.

Avgiftsfriheten gäller för samtliga beviljade timmar inom ramen för max 10 timmar/månad.

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom

Dagverksamhet kan beviljas den som på grund av nedsatt hälsotillstånd, sjukdom, funktionsnedsättning eller av andra skäl har behov av regelbunden social gemenskap, stimulans och meningsfulla aktiviteter. Dagverksamhet kan underlätta vardagen för den enskilde genom att skapa struktur och syftar också till att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering samt kan därmed möjliggöra kvarboende i det egna hemmet. Vidare kan dagverksamhet också beviljas i syfte att avlasta anhörig som vårdar den enskilde.

Syfte

Dagverksamhet syftar till att:

- Stimulera fysisk och social aktivitet
- Bibehålla funktionsnivåer
- Avlasta anhöriga
- Förlänga kvarboende i ordinärt boende

Beskrivning

Dagverksamheten innehåller aktiviteter, fysisk och social stimulans anpassat efter den enskildes behov.

Bedömning

För att bevilja dagverksamhet med inriktning mot demens bör en demensdiagnos vara fastställd. I de fall den enskilde inte fått en demensdiagnos, men uppvisar uppenbar minnesproblematik, kan i vissa fall dagverksamhet med inriktning mot demens beviljas tillfälligt, i avvaktan på att en diagnos fastställs. Ett krav är att en demens- eller minnesutredning ska ha initierats.

Insatsen beviljas personer med mild till måttlig demenssjukdom utifrån den enskildes behov. Dagverksamheten avslutas då den enskilde inte längre har förmågan att tillgodogöra sig insatsen. I de fall insatsen syftar till att avlasta anhörig kan det vara motiverat att under en period behålla insatsen även om den enskilde inte kan tillgodogöra sig den. Insatsen avslutas även om den enskilde flyttar in på särskilt boende då den insatsen ska tillgodose den enskildes behov i sin helhet.

Omfattning

Insatsen beviljas i normalfallet som fem dagar i veckan. Det är sedan verkställigheten som tillsammans med enskild, anhörig och/ eller företrädare tar ställning hur många dagar enskild ska vara på dagverksamheten.

Resa till och från dagverksamhet ingår inte i beslutet.

Avgift

Avgift tas ut för måltider/fika enligt gällande taxa.

Kostnaden för färdtjänstresa till dagverksamhet för personer med demenssjukdom är delvis subventionerad.

Korttidsvistelse

Syfte

Korttidsboende ska enligt Socialtjänstlagen bidra till att den enskilde kan leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (2 kap. 3 § SoL). Vistelsen ska i första hand förbereda den enskilde för återgång till ordinärt boende genom att stärka egna förmågor och skapa trygghet inför hemgång. Korttidsboende kan även beviljas som avlastning för anhöriga som vårdar närstående.

Beskrivning

Korttidsboende är en tidsbegränsad insats som syftar till att stödja och stärka den enskildes funktioner för att möjliggöra kvarboende i ordinärt boende. Insatsen kan bli aktuell vid utredning av behov, efter slutenvård eller när anhörig som vårdar sin närstående blir akut sjuk eller avlider och behovet inte kan tillgodoses med hemtjänst. Avlösning i form av korttidsboende ger anhöriga möjlighet till återhämtning och förlänger den enskildes möjlighet att bo kvar hemma, vilket ligger i linje med lagens förebyggande inriktning.

Bedömning

Korttidsboende som avlastning beviljas när anhörig har huvudansvaret för vård och omsorg. Om hemtjänsten har en stor del av ansvaret bör avlösning i hemmet övervägas, särskilt vid demenssjukdom där miljöförändringar kan skapa oro. Korttidsboende är mer lämpligt vid behov av avlastning nattetid. Efter slutenvård kan korttidsboende beviljas i undantagsfall för ytterligare träning inför hemgång. *Bedömningsgrunder är således följande:*

Den enskilde ska ha omfattande omvårdnadsbehov dygnet runt samt något av följande:

- Behov av återhämtning och/eller mobilisering
- Behov av utredning av möjligheter att bo kvar hemma
- Grav kognitiv svikt
- Behov av avlastning för anhöriga

Korttidsboende beviljas inte för tillfälliga hinder i bostaden, exempelvis renovering, eller vid avsaknad av bostad.

Omfattning

Korttidsboende beviljas vanligen i perioder om högst två veckor och ska följas upp under beslutsperioden i enlighet med 14 kap SoL om handläggning och dokumentation.

Avgift

Avgift tas ut för omvårdnad, mat och tvätt enligt gällande taxa.

Växelvård

Syfte

Växelvård är en tidsbegränsad insats som syftar till att ge anhöriga med omfattande omsorgsansvar möjlighet till regelbunden återhämtning. Växelvårdens syfte kan även vara att möjliggöra ett förlängt kvarboende i ordinärt boende för ensamboende enskild. Vidare ska insatsen främja den enskildes möjlighet att bo kvar i ordinärt boende så länge som möjligt, vilket är förenligt med lagens mål om förebyggande och stödjande insatser.

Beskrivning

Växelvård innebär att den enskilde vistas på särskilt anvisade korttidsplatser under återkommande, planerade perioder. Vistelsen kan även ha ett rehabiliterande syfte, exempelvis att förbättra eller bibehålla funktionsförmåga. Under vistelsen ska samtliga behov tillgodoses inom ramen för korttidsboendet, vilket innebär att ledsagning utförs av boendets personal och att deltagande i dagverksamhet inte sker under perioden.

Bedömning

Beslut om växelvård ska vara tidsbegränsat och omprövas vid behov eller om den enskilde upprepade gånger avstår från verkställighet. Bedömningen ska utgå från den enskildes behov av kontinuitet och trygghet samt anhörigas behov av avlastning.

Omfattning

Växelvistelse beviljas som mest två veckor per månad. Ansökningar som överstiger denna omfattning ska avslås med hänvisning till att behov som överstiger två veckor per månad kan tillgodoses genom särskilt boende.

Avgift

Avgift tas ut för omvårdnad, mat och tvätt enligt gällande taxa.

Särskilt boende

Den enskilde kan önska det boende den enskilde önskar flytta till. Om det inte finns ledig plats på det önskade boendet finns möjligheten att ställa sig i kö och invänta ledig plats men man måste acceptera föreslagen plats i avvaktan att det önskade boendet blir ledigt. Annars föreligger inget behov.

I ett särskilt boende ska den enskilde få service och omvårdnad dygnet runt. Det finns olika inriktningar på särskilt boende, i form av för personer med somatiska sjukdomar samt för personer med demenssjukdom. Med "heldygnsomsorg" avses att den enskildes behov av serviceinsatser och personlig omvårdnad ska tillgodoses utan att insatserna specificeras i beställningen. På vilket sätt den enskildes individuella behov ska tillgodoses ska framgå av genomförandeplanen som upprättas av boendet tillsammans med den enskilde. Den enskilde har alltid rätt att byta särskilt boende inom ramen för kommunens valfrihetssystem. Handläggaren ska vara den enskilde behjälplig med information så att den enskilde kan välja vilket särskilda boende som denne vill flytta till.

Syfte

Insatsen syftar till att tillgodose omfattande behov av vård och omsorg som inte kan tillgodoses i ordinärt boende.

Beskrivning

Särskilt boende erbjuder heldygnsomsorg, vilket innebär att den enskildes behov av personlig omvårdnad, serviceinsatser och trygghet tillgodoses dygnet runt. Boendet tillhandahåller måltider på regelbundna tider och erbjuder sociala och fysiska aktiviteter anpassade efter den enskildes förmåga och önskemål. Genom boendets utformning och verksamhet ges möjlighet till social gemenskap och delaktighet.

Det finns olika inriktningar på särskilt boende, exempelvis för personer med somatiska sjukdomar, demenssjukdom eller psykisk funktionsnedsättning. Den enskilde kan framföra önskemål om boende, men kommunen har ingen skyldighet att erbjuda plats i det önskade boendet. Vid ledig plats sker prioritering utifrån behov. Den som vistas på korttidsboende i väntan på särskilt boende har ingen rätt att tacka nej till erbjuden plats. Efter inflyttning finns möjlighet att ställa sig i intern kö för byte till annat boende.

Bedömning

Särskilt boende kan beviljas när den enskilde har omfattande behov av vård och omsorg som inte kan tillgodoses i ordinärt boende, eller när behovet av hemtjänst bedöms överstiga cirka 120 timmar per månad.

Bedömningen ska alltid föregås av en systematisk prövning av alternativa lösningar, såsom hemtjänst, bostadsanpassning eller andra stödinsatser. Insatser i det egna boendet ska ha prövats eller konkret övervägts tillsammans med den enskilde eller dennes företrädare innan beslut om särskilt boende fattas.

Vid behov kan ett läkarintyg som styrker hälsotillståndet samt ett utlåtande om den enskildes funktionsförmåga från legitimerad personal ingå i beslutsunderlaget.

Bedömningskriterier

För att insatsen ska vara aktuell ska ett eller flera av följande kriterier vara uppfyllda:

- Omfattande omvårdnadsbehov, vilket innebär hjälp med samtliga eller nästan samtliga moment kring personlig omvårdnad, måltider och hushållsskötsel.
- Uttalade svårigheter att orientera sig i tid och rum.
- Otrygghet eller oro som inte beror på obehandlad psykisk funktionsnedsättning.
- Risk för egen säkerhet till följd av kognitiv svikt och oförmåga att påkalla hjälp.
- Instabil hälsa med återkommande sjukhusvistelser eller behov av korttidsboende som inte kan förebyggas med hemtjänst och hemsjukvård.

I undantagsfall kan särskilt boende beviljas av sociala skäl, exempelvis vid behov av trygghet som inte kan tillgodoses på annat sätt. Ovilja att ta emot hemtjänst utgör inte grund för beslut om särskilt boende.

Digitalt sensorlarm på särskilt boende

Kommunen arbetar med tryggsensorer som ett komplement till fysiska tillsyner. Det innebär att digitala lösningar övervägs i första hand vid behov av tillsyn, trygghetsskapande åtgärder och nattlig närvaro inom särskilt boende. Vid utredning om särskilt boende ska myndigheten informera den enskilde om kommunens arbete med tryggsensorer på rummen. Detta innefattar information om att kommunen erbjuder trygghetsskapande digital teknik i form av sensorer, hur denna teknik används samt vilka fördelar den kan ge. Myndigheten ska säkerställa att informerats samtycke inhämtas om sådan insats.

Avgift

Hyresförhållanden inom kommunens särskilda boenden regleras av hyreslagen. Debitering av hyra sker från den dag lägenhet står till den boendes förfogande enligt avtal.

Avgift tas ut för omvårdnad och mat i enlighet med gällande taxa.

Särskilt boende för person boende i Norden

Enligt den nordiska konventionen (1995:479) ska personer bosatta i ett nordiskt land likställas med svenska medborgare vid ansökan om särskilt boende. Ansökan från personer som vistas i kommunen behandlas som en ansökan från annan kommun, och ärendet hanteras enligt gällande fördelningsprinciper.

Parboendegaranti

Syfte

Syftet med parboendegarantin är att säkerställa att äldre personer som beviljas plats i särskild boendeform inte ska behöva separeras från sin make eller sambo. Enligt 11 kap. 3 § SoL är det en del av skäliga levnadsförhållanden att den som beviljas boende i särskild boendeform för äldre ska kunna fortsätta bo tillsammans med sin make eller sambo, under förutsättning att paret stadigvarande har bott tillsammans. Rätten gäller även om den medboende inte själv har behov av särskilt boende.

Insatsen syftar till att:

- Främja trygghet och livskvalitet genom att bevara den nära relationen mellan makar och mellan sambopar.
- Motverka ofrivillig separation vid flytt till särskilt boende.
- Stärka individens självbestämmande och möjligheten att leva ett värdigt liv i enlighet med socialtjänstlagens mål.

Beskrivning

Parboende erbjuds i särskilda boendeformer genom tillgång till större lägenheter. Möjligheten att sammanbo förutsätter att en god och säker vård och omsorg kan tillhandahållas för den insatsberättigade. Om större lägenhet inte finns tillgänglig vid verkställighet erbjuds enrumslägenhet, och paret placeras i kö för större lägenhet.

Den medboende ska avstå besittningsskydd. Kommunens behov av att tillgodose särskilt boende för personer med insatsbehov har företräde framför den medboendes besittningsrätt.

Bedömning

Ansökan om parboende görs i första hand av den som beviljats särskilt boende, då det är denne som omfattas av garantin. Ansökan prövas mot 11 kap. 1 § SoL och beslutet ska även hänvisa till 11 kap. 3 § SoL.

Kriterier för parboende

- Paret ska varaktigt ha sammanbott. Förekomst av gemensam bostad, hushållsgemenskap och folkbokföringsadress beaktas.

Datum
2025-12-16

- Det ska vara bådats uttryckliga önskan att fortsätta sammanbo. Om endast en av parterna vill bo tillsammans i särskilt boende kan ansökan om medboende inte bifallas. Om någon part har nedsatt beslutsförmåga ska handläggaren utreda viljan till sammanboende med stöd av sin professionella kompetens. Anhörigas önskemål är inte avgörande för beslutet.
- Förutsättning för medboende är att den medboende avsäger sig besittningsrätten.

Beslutet ska innehålla ett förbehåll som anger att beslutet om medboende upphör om den varit beviljad särskilt boende avlider, om någon av parterna uttrycker önskemål om att avsluta sammanboendet eller om fortsatt sammanboende bedöms medföra risker för någon av parternas liv eller hälsa.

Vid den insatsberättigades dödsfall ska, efter ansökan, en ny bedömning genomföras för den efterlevande parten. Om bedömningen visar att behov av särskilt boende föreligger, ska plats erbjudas. Om behov inte anses föreligga, ska ansökan avslås och avflyttning initieras med hänvisning till det tidigare avståendet av besittningsskydd.

Omfattning

Kontrakt skrivs endast med den part som beviljats särskilt boende. Hyresavi skickas till den som innehar kontraktet.

En medboende kan ha rätt till andra insatser såsom hemtjänst. Insatserna utförs då av boendets personal.

Avgift

Avgift tas ut enligt gällande taxa.

Avgift för omsorg tas endast ut för den part som fått beviljat särskilt boende. Om hemtjänstinsatser är aktuellt för den medboende tas avgift för detta ut på sedvanligt sätt enligt gällande taxa.

Avgift för kost tas ut av båda parter om de båda önskar mat serverad från boendet.

Kontaktperson

Målgrupp

- Äldre personer som upplever social isolering, ensamhet och har ett begränsat socialt nätverk.
- Personer med psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som har behov av socialt stöd och hjälp att bryta isolering.
- Personer med samsjuklighet, exempelvis missbruk i kombination med psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, som har behov av socialt stöd och hjälp att bryta isolering.

Som regel har den enskilde en diagnostiserad funktionsnedsättning. Bedömning kan även göras utifrån dokumenterad långvarig problematik som sannolikt är bestående och relaterad till funktionsnedsättning. I dessa fall ska det framgå att problematiken bedöms vara kopplad till en trolig funktionsnedsättning samt att vårdkontakt pågår eller planeras.

Kontaktperson kan beviljas för personer över 18 år. Det finns ingen övre åldersgräns.

Syfte

Enligt 8 kap 10 § SoL ska socialnämnden arbeta för att personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Insatsen kontaktperson syftar till att:

- Att minska ensamhet och social isolering.
- Att främja delaktighet i samhällslivet och skapa förutsättningar för meningsfulla sociala kontakter.
- Att ge stöd i att upprätthålla och utveckla sociala relationer.

Beskrivning

En kontaktperson är en person som har intresse av att ge stöd åt en annan medmänniska och bidra till att bryta social isolering. Kontaktpersonen ersätter eller kompletterar den enskildes kontakt med anhöriga och vänner, men insatsen är inte avsedd att ersätta andra stödformer såsom hemtjänst eller boendestöd.

Insatsen är av social karaktär och omfattar inte omvårdnad, praktisk hjälp i hemmet eller medicinska insatser. Kontaktpersonens uppdrag är att regelbundet träffa den enskilde för social samvaro och aktiviteter som skapar trygghet och delaktighet. Exempel på aktiviteter kan vara att följa med på promenader, fika, samtala eller delta i enklare fritidsaktiviteter tillsammans med den enskilde.

En viktig del av insatsen är att stödja den enskilde i att vidga sitt sociala nätverk och hitta nya sociala sammanhang som kan berika livet även utanför själva

kontakten med kontaktpersonen. Detta kan innebära att uppmuntra till deltagande i föreningsliv, kulturaktiviteter eller andra mötesplatser som främjar delaktighet och gemenskap.

Bedömning

Insatsen kontaktperson är frivillig och beviljas efter en individuell behovsbedömning i enlighet med Socialtjänstlagen (2025:400). Bedömningen ska utgå från den enskildes livssituation, sociala nätverk och grad av social isolering. Insatsen är aktuell när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt och kontaktperson bedöms vara nödvändig för att den enskilde ska uppnå skäliga levnadsförhållanden och ges möjlighet till delaktighet i samhällslivet.

Insatsen beviljas inom denna riktlinje endast för personer som fyllt 18 år. För barn och unga hanteras behov av kontaktperson inom socialtjänstens barn- och ungdomsenhet, alternativt av LSS-handläggare om barnet omfattas av personkrets och behovet bedöms vara en följd av funktionsnedsättningen.

Huvudregeln är att kontaktperson inte beviljas till personer som bor i särskilt boende eller träningsboende, eftersom dessa insatser omfattar omvårdnad samt fritids- och kulturaktiviteter som tillgodoser behovet av social samvaro.

Omfattning

Insatsens omfattning varierar utifrån de individuella behov som personen har. Omfattning av insatsen är i normalfallet 2 till 4 tillfällen per månad, cirka 2 till 4 timmar per tillfälle. Kontaktpersonen ska ha möjlighet att kommunicera med den enskilde mellan träffarna vid behov.

Avgift

Insatsen är avgiftsfri. Eventuella kostnader för aktiviteter (till exempel fika, inträde) bekostas av den enskilde.

Boendestöd

Målgrupp

Boendestöd riktar sig till personer som har betydande svårigheter att utföra aktiviteter inom viktiga livsområden till följd av:

- Psykiatrisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Intellectuell funktionsnedsättning
- Kombination av fysisk funktionsnedsättning och psykisk, neuropsykiatrisk eller intellectuell funktionsnedsättning
- Samsjuklighet, exempelvis missbruk i kombination med psykisk, neuropsykiatrisk eller intellectuell funktionsnedsättning

Som regel har den enskilde en diagnostiserad funktionsnedsättning. Bedömning kan även göras utifrån dokumenterad långvarig problematik som sannolikt är bestående och relaterad till funktionsnedsättning. I dessa fall ska det framgå att problematiken bedöms vara kopplad till en trolig funktionsnedsättning samt att vårdkontakt pågår eller planeras. Personer med demenssjukdom omfattas inte av målgruppen.

Boendestöd kan beviljas för personer över 18 år. Det finns ingen övre åldersgräns, förutsatt att behovet huvudsakligen är relaterat till psykiatrisk problematik.

Syfte

Enligt 8 kap 10 § SoL ska socialnämnden arbeta för att personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Boendestöd är en motiverande, stödjande och praktisk insats som syftar till att:

- Underlätta den enskildes vardag
- Stärka och utveckla individens egna resurser genom praktiskt stöd och pedagogisk vägledning
- Skapa förutsättningar för ett aktivt, meningsfullt och självständigt liv
- Möjliggöra kvarboende i ordinärt boende med skäliga levnadsförhållanden

Beskrivning

Boendestöd erbjuds dag- och kvällstid utifrån brukarna behov. Insatsen utförs alla dagar i veckan. Insatsen utförs i hemmet eller på annan plats och anpassas efter individuella behov. Personalen ska ha relevant utbildning och erfarenhet av arbete med målgruppen.

Boendestödets innehåll varierar utifrån de individuella behov som personen har. Insatser kan exempelvis avse hjälp med personlig hygien, hushållssysslor,

struktur, ledsagning och sociala aktiviteter. Insatser genomförs i regel tillsammans med den enskilde, men kan vid behov utföras av boendestödjaren.

Om en person som beviljats boendestöd har behov av stöd i samband med medicinering ansvarar boendestödet för att detta behov tillgodoses. Stödet kan ges antingen genom insatser som bedömts som egenvård eller genom delegerade uppgifter i enlighet med gällande lagstiftning och riktlinjer.

Insatsen inköp utförs som regel fysiskt i butik genom att boendestödjare hjälper enskild med de aktiviteter som han eller hon behöver. Fysiska inköp bedöms vara av särskilt värde för enskilda inom målgruppen då insatsen bland annat främjar delaktighet i samhällets gemenskap och motverkar social isolering.

Ledsagning kan innefatta såväl insats i samband med att enskild ska till eller från en aktivitet som under aktiviteten om det bedöms finnas behov av detta. Som regel är det regionens ansvar att stödja medborgare under besök inom sjukvården eller hos tandläkaren. Ledsagning av boendestödjare till sådana besök kan dock vara aktuellt när den enskilde har behov av stöd för att genomföra besöket på ett tryggt och ändamålsenligt sätt. Insatsen ska alltid utgå från den enskildes individuella behov och syfta till att främja delaktighet och självständighet.

Ledsagning kan vara aktuellt vid:

- Kommunikationssvårigheter som försvårar dialog med vårdpersonal eller myndigheter.
- Psykisk ohälsa, oro eller stress som hindrar genomförande av besöket.
- Behov av praktiskt stöd, exempelvis planering, logistik eller hantering av information.
- Fysiska eller kognitiva funktionsnedsättningar som påverkar orientering eller genomförande.
- Situationer där trygghet och kontinuitet är avgörande för att besöket ska bli meningsfullt.

Insatsen sociala aktiviteter omfattar enklare aktiviteter som syftar till att främja delaktighet och motverka social isolering. Exempel på sådana aktiviteter är promenader, gemensamma fikastunder eller besök på bibliotek. Vid behov kan boendestödjare vid enstaka tillfällen följa med den enskilde till en träffpunkt eller annan plats, exempelvis ett gym. Syftet med insatsen är att ge initialt stöd för att möjliggöra att den enskilde på sikt kan genomföra aktiviteten mer självständigt.

Bedömning

Insatsen är frivillig och beviljas efter individuell behovsbedömning. Bedömningen omfattar om personen tillhör målgruppen och har betydande svårigheter i den dagliga livsföringen, exempelvis avseende hushållssysslor, personlig hygien,

socialt umgänge eller samhällsaktiviteter. Bedömningen ska beakta hela livssituationen.

Det är möjligt att ha boendestödsinsats och hemtjänstinsats samtidigt om det bedöms finnas skäl till detta. I dessa fall genomför handläggare inom de olika verksamhetsområdena gemensamma besök för att underlätta för den enskilde samt för att säkerställa att enskild får de insatser som han eller hon behöver för att uppnå skäligena levnadsförhållanden. Beslut i ett sådant ärende ska förankras med förste biståndshandläggare.

För att säkerställa kvalitén i insatsens utformning och följa personers utveckling och förmågor ska besluten om boendestöd som regel tidsbegränsas till längst ett år. I enskilda fall kan undantag göras om det är uppenbart att förmågor inte kommer utvecklas under en längre tid, det gäller främst målgruppen med LSS-tillhörighet där varaktighet i stödinsatser är viktigt.

Ansvarsfördelning mellan myndighet och verkställighet

Handläggare ansvarar för att ta emot ansökningar, genomföra utredning av den enskildes individuella behov samt fatta beslut i enlighet med gällande lagstiftning, praxis och lokala riktlinjer. Vid bifall av ansökan om boendestöd upprättas ett uppdrag som innehåller mål för insatsen. Uppdraget överlämnas därefter till verkställigheten.

Handläggaren har ett uppföljningsansvar för insatsen. Vid uppföljning ska handläggaren ta del av den upprättade genomförandeplanen samt journalen. Om handläggaren eller den enskilde bedömer att boendestödjare inte behöver medverka vid uppföljningsmöte, ska handläggaren inhämta information från verkställigheten, antingen skriftligt eller muntligt.

Verkställigheten ansvarar för att insatsen genomförs individuellt anpassat utifrån det uppdrag som handläggaren har formulerat. Utformningen sker i samråd med den enskilde och dokumenteras i en genomförandeplan som ska utgå från de mål som framgår av beslutet.

Verkställigheten har mandat att planera och organisera insatserna i syfte att uppnå de mål som fastställts i uppdraget. Det är av vikt att beakta att beslutet grundas på bedömningen av behovet av insats, vilket inte nödvändigtvis sammanfaller med den enskildes förmåga att ta emot stödet. Om verkställigheten uppmärksammar att den enskildes behov har förändrats i mer omfattande grad, ska detta omgående rapporteras till handläggaren. Eventuella oklarheter hanteras i resursråd där myndighet och verkställighet gemensamt diskuterar ärendet.

Verkställigheten ska vid behov samverka med hälso- och sjukvården samt andra relevanta aktörer för att säkerställa insatsens kvalitet, kontinuitet och ändamålsenlighet.

Omfattning

Insatsens omfattning varierar utifrån de individuella behov som personen har. Vid behov av insats som omfattar mer än 10 timmar per vecka ska ärendet lyftas med förste biståndshandläggare.

När punktinsatser inte är tillräckliga eller omfattningen är sådan att boendeinsats är mer kostnadseffektiv, ska detta övervägas.

Avgift

Insatsen är avgiftsfri.

Hemtjänst i assistansliknande form

Målgrupp

Hemtjänst i assistansliknande form riktar sig till personer som har omfattande behov av kontinuitet och personlig omvårdnad som inte kan tillgodoses genom ordinarie hemtjänst eller andra insatser. Insatsen är avsedd för personer som inte bedöms ha rätt till personlig assistans enligt LSS eller assistansersättning från Försäkringskassan, men som har betydande svårigheter att utföra aktiviteter inom viktiga livsområden till följd av:

- Psykiatrisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Intellectuell funktionsnedsättning
- Kombination av fysisk funktionsnedsättning och psykisk, neuropsykiatrisk eller intellectuell funktionsnedsättning
- Samsjuklighet, exempelvis missbruk i kombination med psykisk, neuropsykiatrisk eller intellectuell funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningen ska vara diagnostiserad.

Insatsen kan vara aktuell för såväl barn som vuxna.

Syfte

Syftet med insatsen är att ge den enskilde ett sammanhållet och tryggt stöd i vardagen genom hemtjänst som utförs med hög kontinuitet och personligt anpassat arbetssätt. Insatsen ska bidra till att den enskilde kan leva ett värdigt liv, känna trygghet och ha möjlighet till självbestämmande.

Beskrivning

Hemtjänst i assistansliknande form innebär att hemtjänstinsatser organiseras så att den enskilde får ett begränsat antal utförare och en hög grad av kontinuitet. Insatsen omfattar personlig omvårdnad, stöd vid förflyttning, hjälp med måltider, stöd att göra vardagen begriplig, löpande vägledning och andra insatser som bedöms nödvändiga. Insatsen är inte att jämföras med personlig assistans enligt LSS, men ska utformas så att den enskilde får ett individuellt anpassat stöd med respekt för integritet och självbestämmande.

Bedömning

Insatsen beviljas efter individuell behovsbedömning enligt Socialtjänstlagen. Bedömningen ska utgå från den enskildes livssituation, omfattningen av behovet och möjligheten att tillgodose behovet genom andra insatser. Hemtjänst i assistansliknande form är aktuell när behovet inte kan tillgodoses genom ordinarie hemtjänst eller andra stödformer och när insatsen är nödvändig för att den enskilde ska uppnå skäliga levnadsförhållanden. Beslutet ska dokumenteras och följas upp regelbundet.

För att säkerställa kvalitén i insatsens utformning och följa personers utveckling och förmågor ska besluten om hemtjänst i assistansliknande form som regel tidsbegränsas till längst 6 månader. I enskilda fall kan undantag göras om det är uppenbart att förmågor inte kommer utvecklas under en längre tid, det gäller främst målgruppen med LSS-tillhörighet där varaktighet i stödinsatser är viktigt.

Omfattning

Omfattningen av insatsen bestäms individuellt utifrån den enskildes behov. Insatsen kan omfatta hjälp under större delen av dagen och i vissa fall även nattetid. Kontinuitet ska säkerställas genom ett begränsat antal utförare och en tydlig planering av insatserna.

Oavsett omfattning fattas av beslut om hemtjänst i assistansliknande form av enhetschef. Beslut över 120 timmar per månad beviljas normalt inte – särskilt boende eller bostad med särskild service ska då övervägas.

Avgift

Avgift tas ut enligt gällande taxa.

Träningsboende socialpsykiatri

Målgrupp

Träningsboendet riktar sig till personer som har omfattande svårigheter att utföra aktiviteter inom flera viktiga livsområden till följd av:

- Psykiatrisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Kombination av fysisk funktionsnedsättning och psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Samsjuklighet, exempelvis missbruk i kombination med psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningen ska vara diagnostiserad. Svårigheterna ska vara stora och resultera i omfattande omvårdnads- och tillsynsbehov över hela dygnet. Behovet ska inte kunna tillgodoses genom punktinsatser.

Träningsboende kan beviljas personer över 18 år. Det finns ingen övre åldersgräns, under förutsättning att behovet huvudsakligen är relaterat till psykiatrisk problematik. Personer med demenssjukdom omfattas inte av målgruppen.

Syfte

Enligt 8 kap. 10 § Socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden verka för att personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring ges möjlighet att delta i samhällsgemenskapen och leva som andra.

Träningsboendet utgör en motiverande, stödjande och praktisk insats med syfte att skapa förutsättningar för en fungerande vardag. Insatsen omfattar kartläggning av behov, inventering av förmågor, praktiskt stöd och vägledning. Målet är att den enskilde ska erhålla ett omfattande stöd dygnet runt och successivt utveckla förmågan att hantera vardagen mer självständigt, med möjlighet att övergå till punktinsatser i ordinärt boende.

Beskrivning

Träningsboende är aktuellt för personer inom målgruppen med omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov. Personal finns tillgänglig i samma fastighet dygnet runt, årets alla dagar.

Insatsens innehåll anpassas individuellt och kan exempelvis omfatta stöd med personlig hygien, hushållssysslor, struktur i vardagen, ledsagning samt sociala aktiviteter. Insatser genomförs i regel tillsammans med den enskilde, men kan vid behov utföras av personal.

Varje boende tilldelas kontaktpersonal med huvudansvar för planering och samordning av insatser. Vid inflyttning genomförs en omfattande kartläggning av individens livssituation, vilken ligger till grund för en genomförandeplan som utformas i samråd med den enskilde.

Om en person som beviljats träningsboende har behov av stöd i samband med medicinering ansvarar träningsboendet för att detta behov tillgodoses. Stödet kan ges antingen genom insatser som bedömts som egenvård eller genom delegerade uppgifter i enlighet med gällande lagstiftning och riktlinjer.

Bedömning

Insatsen är frivillig och beviljas efter individuell behovsbedömning. Bedömningen omfattar om personen tillhör målgruppen och har omfattande svårigheter i den dagliga livsföringen som kräver täta insatser och tillgång till stöd dygnet runt. Vidare bedöms om insatsen är nödvändig för att tillförsäkra den enskilde skäligen levnadsförhållanden eller om behovet skulle kunna tillgodoses på annat sätt genom exempelvis punktinsatser.

Träningsboendet är en heltäckande insats vilket innebär att insatsen som regel ska tillgodose den enskildes behov inom alla livsområden. Kompletterande insats i form av sysselsättning kan vara aktuellt. Beslut om andra kompletterande insatser är endast aktuellt i särskilda fall och skall förankras med förste biståndshandläggare.

Enbart bostadslöshet utgör inte grund för insatsen.

För att säkerställa kvalitet och följa individens utveckling ska beslut om träningsboende som regel tidsbegränsas till sex månader. I samband med uppföljningen görs en bedömning gällande om den enskilde är i behov av förlängd insats i form av träningsboende men med justerade mål eller om punktinsatser i ordinärt boende nu bedöms vara tillräckliga för att den enskilde ska tillförsäkras skäligen levnadsförhållanden. Bedömning skulle också kunna vara att den enskilde är i behov av mer permanent boendeinsats varpå dialog om det kan bli aktuellt.

Det finns ingen fastställd tidsbegränsning för hur länge en enskild kan beviljas insats i form av träningsboende utan detta är en bedömning som görs av handläggare.

Avgift

Hyresförhållanden inom kommunens särskilda boenden regleras av hyreslagen. Debitering av hyra sker från den dag lägenhet står till den boendes förfogande enligt avtal.

Utöver hyreskostnaden är insatsen avgiftsfri. Den enskilde står för sina egna omkostnader.

Sysselsättning

Målgrupp

Sysselsättning kan vara aktuellt för personer som har en varaktigt nedsatt arbetsförmåga med anledning av:

- Psykiatrisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Kombination av fysisk funktionsnedsättning och psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Samsjuklighet, exempelvis missbruk i kombination med psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

Den nedsatta arbetsförmågan ska vara bedömd av läkare, psykolog eller annan profession och kunna styrkas genom skriftligt underlag. Den nedsatta arbetsförmågan ska som regel ha sin grund i en diagnostiserad funktionsnedsättning. Personer med demenssjukdom omfattas inte av målgruppen, utan hänvisas till dagverksamhet för personer med demens.

Sysselsättning kan beviljas för personer över 18 år. Avseende övre åldersgräns följs regelverket gällande pensionsålder.

Sysselsättning som bistånd enligt SoL kan vara aktuellt för den som omfattas av personkrets 3 i LSS.

Syfte

Enligt 8 kap 10 § SoL ska socialnämnden arbeta för att personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Sysselsättning enligt SoL är en social insats. Den riktar sig till personer som inte kan ta del av Arbetsförmedlingens program. Syftet med insatsen är att erbjuda meningsfull sysselsättning som:

- Främjar delaktighet och social gemenskap
- Skapar struktur i vardagen
- Stärker den enskildes egna resurser och självständighet
- Bidrar till ökad livskvalitet och, där det är möjligt, förbereder för den reguljära arbetsmarknaden eller studier

Beskrivning

Sysselsättning erbjuds som regel under dagtid, måndag till fredag, med möjlighet till flexibla lösningar utifrån individuella behov. Personalen ska ha relevant utbildning och erfarenhet av arbete med målgruppen.

Sysselsättningen kan omfatta arbetsliknande uppgifter som bidrar till struktur och utveckling av färdigheter, likväl som kravlösa aktiviteter av kreativ, social eller fysisk karaktär som syftar till att stärka välbefinnande och social integration. Insatsen kan genomföras i form av gruppaktiviteter för att främja gemenskap, eller som individuella insatser för att tillgodose särskilda behov och önskemål.

Bedömning

Insatsen är frivillig och beviljas efter individuell behovsbedömning. Bedömningen omfattar om personen tillhör målgruppen och har behov av insatsen för att uppnå skäliga levnadsförhållanden.

För att beviljas sysselsättning enligt SoL ska behovet inte kunna tillgodoses på annat sätt för att den enskilde ska uppnå skäliga levnadsförhållanden. Den enskildes arbetsförmåga ska vara utredd och det ska vara tydligt att den enskilde inte har förmåga att delta i de arbetsmarknadsinsatser som Arbetsförmedlingen ansvarar för enligt annan lagstiftning.

För att säkerställa kvalitén i insatsens utformning och följa personers utveckling och förmågor ska besluten avseende sysselsättning som regel tidsbegränsas till ett år. I enskilda fall kan undantag göras om det är uppenbart att den enskildes förmågor inte kommer utvecklas under en längre tid och personen kommer att vara i behov av insatsen för att uppnå skäliga levnadsförhållanden.

Omfattning

Insatsen beviljas i normalfallet som fem dagar i veckan. Det är sedan verkställigheten som tillsammans med enskild, anhörig och/ eller företrädare tar ställning hur många dagar enskild ska vara på sysselsättningen. Planeringen dokumenteras i genomförandeplanen.

Ersättning

Habiliteringsersättning betalas utifrån hur många timmar den enskilde deltagit på sin sysselsättning.